Què fer a Collsuspina

Moianès

1 - Aparcament

2 - Església de Santa Maria o Mare de Déu dels Socors

L'Església Parroquial té per patrona Santa Maria dels Socors i està situada al nucli antic del poble.
Es va construir entre 1592 i 1600 i encara manté íntegra la capella original, amb els seus dos trams de voltes.
El 1880 es van iniciar les obres d'ampliació de la façana i de la construcció de les capelles laterals. Va adquirir la categoria d'església parroquial el 1897 i fou objecte de noves ampliacions l'any 1909.

3 - Cal Roma, ajuntament

Casa de notables dimensions amb teulada a dues vessants amb aiguavés a les façanes laterals. La façana principal presenta discontinuïtat degut a la diferent disposició dels balcons i finestres. Hi ha dos portals, un datat el 1844 i amb motius menestrals, l'altra amb data del 1788.
Segons ens indica les grafies de les llindes susdita casa fou una antiga ferreria.

4 - Can Xarina

Tot i la imprecisió dels termes parroquials sembla que anteriorment Can Xarina pertanyia al terme de Balenyà. Dita casa es localitzava, anteriorment, a prop del camí de Manresa a Vic, a l'entrada de la plana. Se'l coneixia per "Hostal de Collcespina" segons un capbreu de 1643. La població de Collsuspina va néixer entorn d'aquest hostal, que va ser construït per Bernat Amadans, constant encara com edifici aïllat l'any 1553 i que fins al 1592 no s'hi edificaren cases al seu costat, és a dir fins que no s'edificà la capella de Santa Maria dels Socors.

5 - Cal Barber / Cal Vilafort

Es tracta d'una casa de notables dimensions amb coberta a dues vessants amb desaigua a les façanes laterals. Tant l'edifici com la façana principal tenen una disposició dels diferents elements que li donen un aspecte harmoniós i ordenat. La llinda està datada el 1680 i té inscrit el següent nom: "Franco Monpoay".
Contracta de construcció signada, amb data de 15 de juny de 1679, entre Francesc Montfar i Ramon Casan, mestre de cases originari de Tours, ara resident de Moià.

6 - Creu de Terme

En una petita placa incrustada en l'element hi ha la següent transcripció: "Creu del terme que marcava la divisòria dels antics termes municipals de Tona i de Balenyà i de les parròquies de Sant Fruitós de Balenyà i Sant Cugat de Gavadons". La del municipi de Collsuspina és ben moderna; es realitzà entre 1828 i 1840 si bé anteriors aspiracions d'autonomia ja es remunten al 1797. L'ànima de la creació de la nova parròquia fou el mossèn Miquel Alemany, vicari regent de Collsuspina. La creu de terme té un caràcter històric i sentimental pels habitants del poble.

7 - Cal Comes – Cal Comas

Casa de notables dimensions. La casa forma cantonada entre el carrer Major i el carrer Vic, al peu de la cruïlla dels antics camins Rals. És de planta baixa, pis i golfes sota teulada. La porta principal té una llinda amb la inscripció FRANCEC MONPAR 1680
Aquesta casa s'havia anomenat anteriorment Hostal d'en Vesa, Hostal de La Gavatxa, Hostal d'en Padrós. A l'escrit publicat a la revista L'Estel de Collsuspina es va nomenar aquesta casa com cal Cenc. L'atribuïm a una equivocació, ja que el text es refereix a cal Comas.

8 - Carrer Major i Nucli Antic

El nucli urbà de Collsuspina es caracteritza per la bellesa arquitectònica dels elements que formen el conjunt. El carrer Major és l'eix que vertebra les cases, que es troben a banda i banda d'aquest, des de la carretera N-141, de Manresa a Vic, fins al carrer de l'Espina, passant per la plaça Major, on hi trobem l'edifici de l'Ajuntament. És un carrer ample, que discorre de nord a sud, on trobem la major part dels habitatges del nucli. Molts d'aquests edificis conserven llindes amb la data de construcció i altres elements que recorden l'ofici dels primers estadants.

9 - Casanova de Pedrós (o Padrós)

Es tracta d'una casa de grans dimensions que presenta dues parts ben diferenciades: una d'elles és l'habitatge de planta quadrada i l'altra, un cos afegit que forma unes galeries a cada pis Té planta baixa i dos pisos A la façana principal, que és simètrica hi destaquen tres balcons amb ferro forjat, mentre les altres obertures formen un conjunt homogeni i harmoniós en la seva disposició. A la façana esquerra cal remarcar quatre voltes d'arc rebaixat i quatre de quadrangulars.

10 - Camí Ral de Manresa a Vic

El Camí Ral de Vic a Barcelona era un camí carreter que s'utilitzava per trasllat de persones i productes, d'origen medieval formava part del camí ral que unia Girona i Manresa. Aquest era un dels camins tradicionals de la Catalunya comtal, que passava pel centre del nucli, entre cal Xarina i cal Barber, perpendicular al carrer Major, i dividia els sectors d'influència de Tona i Balenyà. Per això en aquest indret es va construir el primer hostal.

11 - Ca l'Escanya

La importància d'aquesta és dubtosa, ja que no es troba citada ni esmentada en l'escassa documentació que es refereix a Collsuspina. Tot i la profusió de diferents elements de distinta procedència, s'ha fet una reconstrucció molt acurada, conservant l'harmonia i la unitat del conjunt. La tipologia no és pròpia de les cases dels contorns si bé té present una sèrie d'elements (torreta, escut, etc.) que en són pròpies.

12 - Raval les casetes

El barri es va configurar inicialment al peu del camí Ral o camí de Muntanyola, amb cases que es van començar a construir a mitjans del segle XVIII, amb la construcció d'aquest raval s'ampliava el nucli del poble per la banda nord. Durant la primera meitat del segle XX es van construir altres cases i xalets entre les antigues masies el Cerver i la Torre Magra, ampliant considerablement aquest nucli. Són edificacions en pedra i amb alguns elements decoratius, com les llindes de portes i finestres amb dates. La resta d'edificis d'aquest nucli són cases que responen a un tipus d'arquitectura de principis del segle XX, de casetes d'estiueig.

13 - L'Oller

Es tracta d'un conjunt d'edificacions de mides considerables. L'edifici principal és cobert amb teulada a dues vessants amb forces obertures a la seva façana principal; només hi trobem la data de 1877 si bé l'edifici és anterior a aquesta data. Davant la vivenda hi ha diferents cossos d'estructura desigual i destinats a funcions pròpies de la masia.

14 - Bellver o Ballvé

Bellver és una de les masies més antigues del municipi. La primera notícia històrica que es té constància és del fogatge de 1553 de Sant Cugat Collsasima, que censa la casa a la zona de l'església de Sant Cugat de Gavadons, sufragània de Sant Andreu de Tona. Al 1708 apareix al cens d'Aparici (Iglésias, 1959). La casa passà a formar part del nou municipi de Collsuspina, junt amb d'altres masies de la zona, amb la definitiva organització del municipi a l'any 1841.

15 - Sant Cugat de Gavadons

El nom de Gavadons és documentat des de l'any 948 i correspon a la part actual del terme de Collsuspina que antigament era unida a la demarcació del castell de Tona. La primera menció de l'església és de l'any 968, tot i que l'actual edifici sembla aparèixer al segle XII. Al segle XVI l'església era coneguda amb el nom de Sant Cugat de Coll-sa-sima, ja que es trobava al cim de la serra que tanca la plana per la part de ponent i la separa del Moianès.
El mirador de Sant Cugat de Gavadons, des d'on es pot contemplar la Plana de Vic, el Montseny i els Pirineus orientals, és una visita obligada.

16 - Casa Nova o Casanoves

Edifici civil amb teulada a dues vessants de forma regular i orienta a migdia. L'edifici principal té portal adovellat i finestres de pedra treballada així com les cantoneres. Té un edifici adossat formant unes arcades i en una paret un rellotge de sol. Dit edifici amb funcions de graner i garatge té una volta i una vessant molt pronunciada. En una de les finestres de la casa hi ha la data de 1780.
Els fogatges del s. XVI senyalen per Sant Cugat de Gavadons de Coll Sa Sima com se'l denomina el 1553, entre d'altres masos, el mas Casanova. Un estudi de Mn. Antoni Pladevall, però, el documenta ja anterior al s. XV.

17 - Can Jordà

Aquesta masia actualment masoveria del Garet sembla que ja fou concebuda com a tal, ja que sembla fou construïda per Anton Garet l'any 1826 si bé ja anteriorment devia ser una petita edificació. Posteriorment és citada en el Nomenclàtor de l'any 1860 de la província de Barcelona. La façana és asimètrica, degut a una ampliació que es fa fer els anys 1990 per la banda de migdia, de forma que la porta es troba en un costat; aquesta és de llinda de pedra i te la inscripció ANTON GARET 1828, i en un altre llinda hi trobem la data de 1711.

18 - Cal Garet

Gran casal dels que presenta diferents edificacions de diferents èpoques, entre el segle XIV i el XX. L'edifici principal és cobert amb teulada a dues vessants. A la part posterior de la masia i en l'angle superior que formen les façanes hi ha dos torretes de defensa. A l'interior de la casa hi ha un menjador d'estil neoclàssic amb oratori dedicat a Santa Joaquina i un seguit de béns mobles que el fan un veritable museu. Hi ha encara dos edificis annexes.

19 - Ca l'Espina

L'Espina és la casa més antiga del terme i el seu topònim va adornar nom a l'actual poble al situar-se aquest en un coll a prop de la seva explotació. La primera menció que en tenim es remunta a l'any 924. L'any 1051 torna a sortir citada en una donació de terres. En temps medievals el senyalen diferents documents com a part dins la jurisdicció del Castell de Tona. La masia anar evolucionant i engrandint-se queden testimoni de la seva construcció dels segles XVI a XIX. La família Espina ha perdurat fins ara si bé no viuen permanentment a la masia.

20 - L'Espinoi

Aquest mas, junt amb d'altres i sufragània de Sant Cugat de Gavadons, és citat en documents medievals i també en un capbreu de 1643, com a pertanyent a la jurisdicció del castell de Tona. Per la seva tipologia diríem que és una construcció anterior al segle XIX si bé l'any 1811 es reconstruí i restà reformada. El 7 d'agost de 1853 efectuant-se la delimitació de la nova parròquia de Collsuspina, se cita "la teularia del Espinoy".

Llocs consultats: https://www.collsuspina.cat/; https://ca.wikipedia.org/; http://invarquit.cultura.gencat.cat/; https://www.poblesdecatalunya.cat/; https://patrimonicultural.diba.cat/; https://ca.wikipedia.org/ i altres webs i blocs d'accés públic.

Enllaç mapa punts d'interès:
https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1NK84kcPLLIZw3YnOeTkThOHQ1ggmzZ0&usp=sharing

Què fer a Collsuspina

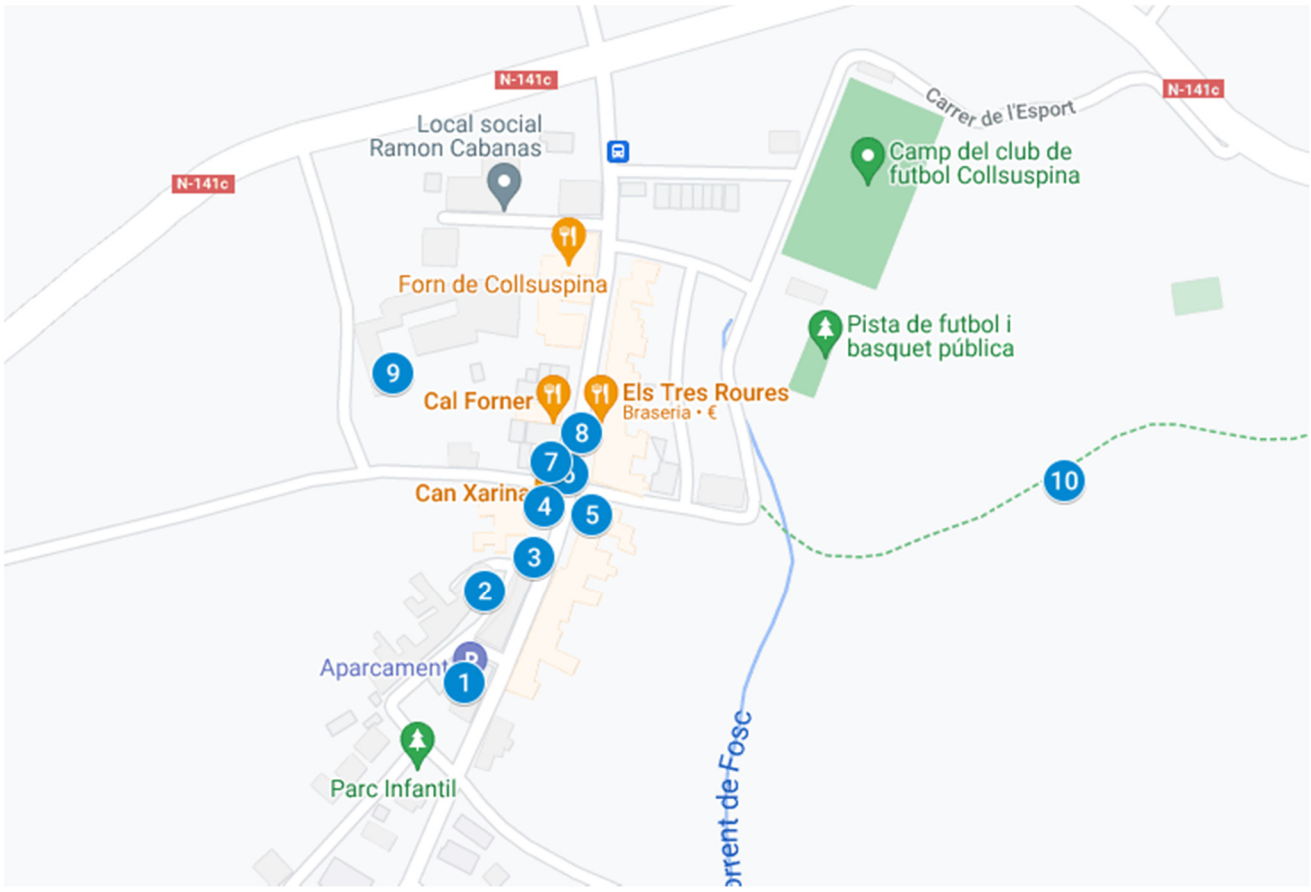

1. Aparcament
2. Santa Maria o la Mare de Dé...
3. Cal Romà, ajuntament
4. Cal Xarina
5. Cal Barber / Cal Vilafort
6. Creu de terme
7. Cal Comes
8. Carrer Major
9. Casanova de Padrós
10. Camí Ral de Manresa a Vic
11. Ca l'Escanya
12. Les Casetes
13. L'Oller
14. Bellver
15. Sant Cugat de Gavadons
16. Mas Casanova
17. Can Jordà
18. El Garet
19. Ca l'Espina
20. L'Espinoi